

Z. Pernes poděkoval MPSV za zpracované podklady. Dále uvedl, že když v minulosti počítal s minimální částkou 8.300,- Kč, dopad vycházel na částku kolem 3 miliard. Poté uvedl, kolik osob pobíralo v minulosti penze v rozmezí 8500 – 9500,- Kč/měsíčně. Přičemž ohledně navyšování dopadu se domnívá, že spíše dojde ke stagnaci.

M. Potůček uvedl, že v okamžiku, kdy by byl tento návrh zveřejněn, tak je třeba uvést, že jakákoliv změna minimální výše důchodu je závislá na změně výše příjmů do sociálního pojištění.

T. Kučera reagoval, že souhlasí, ale rozhodně by bylo třeba uvést, že tímto krokem by se mělo ulehčit veřejným financím v jiných dávkových systémech. Lidem by měly méně vznikat nároky na nepojistné dávky.

R. Malá reagovala, s tím, že to může být pravda jen částečně, jelikož existují dávky, které jsou vyplácené z jiného titulu, než z titulu nedostatečných příjmů. Dopad ve výši 4,7 miliard není malá suma, kterou by bylo možné ušetřit v jiných dávkových systémech.

J. Vostatek uvedl, že pojistné a důchodové pojištění tu není na financování základní výměry důchodů nebo minimální výši důchodů. Pokud má dojít k zavedení minimálního důchodu, je třeba to financovat jinak, než pojistným.

R. Malá reagovala, že pojistné je stejně daňovým příjmem státního rozpočtu.

O. Hampl požádal Ing. Škorpíka o bližší vysvětlení, na které osoby by se nastíněný model vztahoval a na které ne.

J. Škorpík reagoval, že tato varianta se týká všech osob, které dosáhly důchodového věku, tedy ve variantě nejsou zahrnuty osoby, které šly do předčasného důchodu, což je asi 1/3 vyplácených důchodů. Přičemž jde o první výpočet, nikoliv o finální návrh. Do budoucna je počítáno, že se bude řešit i situace u předčasných důchodů.

T. Fiala uvedl, že pokud se hovoří o jiných úsporách, rozhodně by došlo k úspoře u příspěvku na bydlení.

T. Kučera se dotázal, zda se počítá v modelu se strukturou krácených důchodů neměnnou v čase.

J. Škorpík uvedl, že tomu tak je. Pokud nenastane zásadní změna, počítá se dle dosavadního vývoje právě s tím, že předčasné důchody budou tvořit 1/3 všech důchodů. Předčasný důchod je trvale krácen, tedy logicky je nižší.

Z. Linhart uvedl, že problém může nastat u souběhu důchodů a u invalidních důchodců třetího stupně. Pokud však je na místě hovořit o důstojném stáří, je třeba nejdříve hovořit o důstojném mládí. Důležité je také zásluhové hledisko.

T. Kučera reagoval, že většina z výše uvedených otázek se bude muset řešit v budoucnu. Zde však šlo o prvotní výpočet. U mladých lidí se předpokládá, že o svou důstojnost se většinou či částečně mohou postarat sami, u starých lidí tato možnost prakticky neexistuje, a je proto třeba, aby v tomto případě stát sehrál svoji roli.

M. Potůček navrhl přejít k druhému návrhu.

Z. Linhart upozornil na riziko, že stát přizná jednotný důchod a zbytek se zaručí dorovnat finanční skupiny, u kterých se jednotlivci sami zaopatří.

T. Kučera uvedl, že prvotní výpočet nenaznačuje, že by tato cesta minimálních důchodů nebyla schůdná. Následně požádal Ing. Škorpíka o seznámení s druhým výpočtem.

J. Škorpík uvedl, že podklad byl připraven podle zadání, dle kterého by se měnila valorizace důchodů tak, že místo obecného indexu spotřebitelských cen by byl používán index životních nákladů důchodců. Pro diferenci byl použit průměr za posledních 10 let. Tedy byl použit obecný index navýšený o 0,9 procentního bodu. Výsledkem je vyšší dopad do výdajů stability veřejných rozpočtů, a to v rozsahu 1,1 % HDP, což činí asi 50 miliard korun. Pozitivní dopad je však v otázce příjmu důchodců.

T. Kučera otevřel diskuzi k druhému výpočtu.

J. Škorpík dodal, že k otázce valorizace důchodů proběhly dvě jednání koaličních expertů, přičemž na druhém jednání došlo ke shodě na tom, že do zákona by mělo být vtěleno zmocnění, které by vládě dávalo možnost zvýšit valorizaci, když by dle indexu tato byla nižší, než konkrétní hodnota. Konkrétní hodnota by měla být dána součtem indexů růstu cen a 1/3 reálných mezd, který nesmí poklesnout pod 1,7% tohoto součtu. V současnosti je tento návrh připravován spolu s dalšími na příští jednání koaliční rady.

M. Potůček uvedl, že projednávaný materiál je dostatečným podkladem pro úvahy o navržení změny indexace důchodů. Z předchozích pokladů bylo patrné, že docházelo k systematickému poklesu výše důchodů a životní úrovně důchodců ve vztahu k ekonomicky aktivní populaci.

T. Kučera navrhl, aby byl spočítán i návrh s CPI důchodců + ½ růstu mezd.

J. Vostatek upozornil na mezigenerační problém. Přičemž ve světě převažuje systém indexace vyplácených důchodů podle cen, popřípadě podle životních nákladů. Z hlediska indexace či valorizace nemá smysl se základní výměrou zabývat. Tématem by měla být valorizace či indexace procentní výměry důchodů.

Z. Pernes vyjádřil svou pochybnost nad výpočtem s ohledem na použité konstanty.

T. Kučera uvedl, že při současném nastavení systému je zřejmé, že výdaje na důchody ve vztahu k HDP budou klesat. Je velmi pozitivní, že dle tabulek 4 a 5 by navržená valorizace zbrzdila riziko ohrožení chudobou obyvatelstva a také, že by došlo k poklesu diferenciaci důchodů. Přičemž do budoucna bude třeba zohlednit zásluhovost. Je však třeba zároveň brát v potaz, že se pohybujeme pouze v oblasti modelových výpočtů.

T. Fiala vyjádřil svůj souhlas a je také přesvědčen, že návrh povede k větší stabilitě.

M. Suchomel uvedl, že z provedených analýz a teorie plyne, že míra ohrožení chudobou je těsně korelována s nerovností. Pokud se bude cílit na snižování rizika ohrožení chudobou, tak logicky budou snižovány diferenciaci důchodů.

J. Vostatek navrhl valorizovat zvlášť základní výměru a zvlášť procentní výměru.

J. Škorpík na dotaz reagoval, že dnešní proces končí tím, o kolik se zvýší procentní výměra. Jen tam není žádný předstupeň. Z pohledu faktického, dnes je základní výměra u starobního důchodu asi 20%, tedy by se přešlo na stav, že základní výměra roste o růst mezd a procentní výměra o růst cen životních nákladů, tedy z 1/3 reálu by byl posun na 20% reálu. Což by nebylo neutrální. Technicky je dnes počítáno, že důchody se zvýší o růst cen na 1/3 reálných mezd. Aktuálně by to znamenalo menší zohlednění reálných mezd.

T. Kučera uvedl, že navýšením o inflaci CPI důchodců je udržena reálná hodnota důchodu a dodatkem (1/3 mezd) je brán v úvahu rostoucí blahobyt společnosti

